

BAB III

HASIL PENELITIAN

A. ANALISIS DATA

Dalam melakukan analisis data terhadap roman yang berjudul *Le Mystère de la Chambre Jaune* ini, dilakukan 2 tahap pengklasifikasian tabel korpus untuk mempermudah. Tabel korpus yang pertama adalah tabel yang membedakan jenis-jenis kalimat praanggapan serta penjelasan konteks situasinya, dan tabel yang kedua adalah tabel yang menguraikan kalimat posé (diujarkan secara jelas atau tersurat) dan kalimat présupposé (tidak diujarkan secara jelas atau tersirat) yang dimunculkan dari masing-masing kalimat praanggapan dalam roman tersebut.

A. 1. Analisis jenis kalimat praanggapan.

Setelah dilakukan analisa terhadap dialog-dialog yang terdapat di dalam roman karya *Gaston Leroux* yang berjudul *Le Mystère de la Chambre Jaune* maka data yang ditemukan dapat diuraikan ke dalam sebuah tabel korpus yang membedakan jenis-jenis kalimat praanggapan. Masing-masing jenis kalimat tersebut diberi penjelasan berdasarkan konteks situasi yang mendukungnya. Berikut jenis kalimat kalimat praanggapan yang dibedakan ke dalam 10 jenis sesuai dengan teori yang diuraikan oleh Coste dkk di dalam buku *Niveau Seuil*.

Tabel 2. Korpus kalimat praanggapan dalam roman *Le Mystère de la Chambre Jaune*

No	Kalimat Praanggapan	Jenis Praanggapan									Konteks Situasi	
		Irréel	Savoir	Verbes Aspectuels	Verbes d' attribution	V d' échec et	Attitude	Sentiment	Déterminant Divers	Question Partiel		Conj. du nessecaire
1.	Il faut vous dire encore, monsieur, que la « Chambre Jaune » est toute petite.								√			Le serviteur a assuré le maître, qui n'a pas compris comment l'assassin avait réussi s'enfuir, que la « Chambre Jaune » est toute petite.
2.	N'oubliez pas, monsieur, qu'il n'y a pas de cheminée dans la « Chambre Jaune ».		√									Le serviteur a rappelé son maître que la « Chambre Jaune » n'avait pas de cheminée.
3.	Je commençais à croire au diable.			√								Quelqu'un est entré dans la « Chambre Jaune » et a essayé de tuer Mlle Strangerson alors que la porte et la fenêtre étaient encore fermées de l'intérieur.

No	Kalimat Praanggapan	Irréel	Savoir	V. Aspectuel	V. d' attribution	V d' échec et	Attitude	Sentiment	Déterminant Divers	Question Partiel	Conj. du nessecaire	Konteks Situasi
4.	Vous êtes avocat, et je ne doute pas de votre talent à faire acquitter les coupables; mais, si vous êtes un jour magistrat instructeur, combien vous serait-il facile de faire condamner les innocents !							√				Rouletabille, un reporter, n'est pas d'accord avec l'avocat qui a pensé que le père Jacques a tué Mlle Strangerson.
5.	Ce n'est donc pas le revolver qui a blessé Mlle Strangerson.								√			Le reporter et le policier ont fait une hypothèse qu'il y avait une autre arme utilisée par l'assassin.
6.	Si elle avait porté la coiffure en bandeaux, le coup qu'elle a reçu à la tempe aurait été amorti.	√										Le reporter et le policier ont parlé des graves blessures de Mlle Strangerson.

No	Kalimat Praanggapan	Irréel	Savoir	V. Aspectuel	V. d' attribution	V d' échec et	Attitude	Sentiment	Déterminant Divers	Question Partiel	Conj. du nessecaire	Konteks Situasi
7.	L'assassin s'est enfui par là ! mais alors ! comment a-t-il fait, puisque les volets sont restés fermés à l'interieur ?					√						Le reporter et le policier ont été dans la « Chambre Jaune » dont la fenêtre était toute fermée et ils n'ont pas compris comment l'assassin s'est enfuit.
8.	C'est par cette fenêtre-là qu'il s'est sauvé du pavillon !					√						Le reporter et le policier ont trouvé des traces sur la fenêtre du pavillon.
9.	Si vous n'avez trouvé aucune trace de l'assassin dans le grenier, comme, par exemple, ces pas noirâtres que l'on relève sur le parquet de la « Chambre Jaune », vous devez être amené à croire que ce n'est point lui qui a volé le revolver du père Jacques.	√										Le policier a défié le reporter de résoudre le mystère de traces qui se trouvaient dans la « Chambre Jaune ».

No	Kalimat Praanggapan	Irréel	Savoir	V. Aspectuel	V. d' attribution	V d' échec et	Attitude	Sentiment	Déterminant Divers	Question Partiel	Conj. du nessecaire	Konteks Situasi
10.	C'est encore plus embrouillé qu'avant !			√								Le reporter a demandé au concierge, d'aller au château de Glandier pour surveiller encore la condition du château Glandier après l'assassinat.
11.	Pourquoi dites-vous : c'est un grand caractère ?									√		Le reporter a demandé au serviteur comment est le caractère de Mlle Strangerson
12.	Il n'y avait pas une goutte de sang aux mains de Mlle Strangerson quand on l'a relevée.								√			Le policier a trouvé la trace d'une main ensanglantée sur le mur de la « Chambre Jaune ».
13.	On est donc sûr, maintenant que c'est bien Mlle Strangerson qui s'était armée du revolver du père Jacques, puisqu'elle a blessé la main de l'assassin.								√			Le policier pensait que cette trace ensanglantée était à l'assassin.

No	Kalimat Praanggapan	Irréel	Savoir	V. Aspectuel	V. d' attribution	V d' échec et réussite	Attitude	Sentiment	Déterminant Divers	Question Partiel	Conj. du nessecaire	Konteks Situasi
14.	Nous savons, maintenant, comment l'homme est entré par la fenêtre, et nous savons aussi à quel moment il est entré.		√									Le reporter et le fiancé de Mlle Strangerson étaient en train de faire l'hypothèse comment l'assassin était entré dans la « Chambre Jaune ».
15.	Ce sont les pas de l'assassin.								√			Le policier et le reporter avaient observé le jardin qui se trouvait derrière de la « Chambre Jaune ».
16.	Si nous avons une bicyclette ici, nous pourrions démontrer la justesse du raisonnement de jeune homme, monsieur Robert Darzac.	√										Le policier et le fiancé de Mlle Strangerson avaient surveillé la condition de sol du jardin.

No	Kalimat Praanggapan	Irréel	Savoir	V. Aspectuel	V. d' attribution	V d' échec et	Attitude	Sentiment	Déterminant Divers	Question Partiel	Conj. du nessecaire	Konteks Situasi
17.	Pourquoi continuez-vous à mentir ?									√		Le policier avait interrogé les concierges du château dans le quel Mlle Strangerson et son père habitaient.
18.	Je ne crois pas à la culpabilité ni à la complicité de mes concierges, bien que je ne comprenne pas ce qu'ils faisaient dans le parc à cette heure avancée de la nuit.										√	M. Strangerson a interrompu quand le policier interrogeait les concierges.
19.	Nous connûmes M. Robert Darzac de longues années et il aime ma fille.							√				M. Strangerson a parlé de l'histoire d'amour de sa fille au juge d'instruction.
20.	Deux jours avant le crime par je ne sais quel retour de sa volonté, ma fille m'a déclaré qu'elle n'épouserait pas M. Robert Darzac.								√			M. Strangerson a parlé du sentiment de sa fille au juge d'instruction.

No	Kalimat Praanggapan	Irréel	Savoir	V. Aspectuel	V. d' attribution	V d' échec et réussite	Attitude	Sentiment	Déterminant Divers	Question Partiel	Conj. du nessecaire	Konteks Situasi
21.	C'est depuis cette épouse que je suis très soupçonneux, que je m'enferme hermétiquement quand je travaille.							√				M. Strangerson a parlé de sa vie quand il vivait en Amérique.
22.	Si nous pouvions savoir, ce qui se dit dans cette chambre, mon enquête serait vite terminé.	√										Les deux reporters n'avaient pas la permission d'assister à la confrontation qui s'est passée dans la « Chambre Jaune ».
23.	J'ai cru un instant à la possibilité da sa culpabilité.							√				Le serviteur et le reporter ont parlé du fiancé de Mlle Strangerson.
24.	Je crois, quant à moi, avoir trouvé ce que tot le monde cherche encore : la façon dont l'assassin est sorti de la « Chambre Jaune ».							√				Les deux reporters ont parlé de la complicité du crime de la « Chambre Jaune ».

No	Kalimat Praanggapan	Irréel	Savoir	V. Aspectuel	V. d' attribution	V d' échec et réussite	Attitude	Sentiment	Déterminant Divers	Question Partiel	Conj. du nessecaire	Konteks Situasi
25.	Si vous étiez passé par ici il y a deux nuits, à une heure du matin, vous auriez vu votre serviteur au haut d'une échelle s'appêtant à pénétrer dans le château, par cette fenêtre !	√										Les deux reporters sont retournés au château dans le quel l'assassin a commis un crime.
26.	Du moment où il était dans la galerie et où il en a disparu, alors qu'il n'a pu passer ni par une porte ni par une fenêtre, il faut qu'il se soit échappé par une autre ouverture.					√						Les deux reporters voulaient bien connaître comment l'assassin a pris la fuite.
27.	Depuis que vous êtes ici, j'ai pu apprécier votre exceptionnelle intelligence et votre ingéniosité sans égale.							√				Le détective a dit quelque chose après les participations de reporters pour résoudre le mystère du crime de la « Chambre Jaune ».

No	Kalimat Praanggapan	Irréel	Savoir	V. Aspectuel	V. d' attribution	V d' échec et	Attitude	Sentiment	Déterminant Divers	Question Partiel	Conj. du nessecaire	Konteks Situasi
28	Si l'on ne m'avait pas endormi, j'aurais sauvé Mlle Strangerson de l'homme, et je l'aurais rendu muet pour toujours et le garde ne serait pas mort !	√										Le fiancé de Mlle Strangerson a exprimé son regret à M. Strangerson, le père de sa fiancée.
29.	Monsieur le juge, M. Robert Darzac ne veut pas descendre !								√			Monsieur le juge d'instruction a demandé au reporter d'appeler le fiancé de Mlle Strangerson pour être interrogé.
30.	Dans une courte conversation que je viens d'avoir avec Frédéric Larsan, pendant la suspension d'audience, celui-ci m'a fait comprendre que l'on pouvait expliquer la mort du garde autrement que par l'intervention du père Mathieu.					√						Le reporter a été interrogé par le juge d'instruction dans la salle de témoin devant l'audience.

No	Kalimat Praanggapan	Irréel	Savoir	V. Aspectuel	V. d' attribution	V d' échec et	Attitude	Sentiment	Déterminant Divers	Question Partiel	Conj. du nessecaire	Konteks Situasi
31.	Pour moi, l'assassinat de Mlle Strangerson et l'assassinat du garde « sont la même affaire ».								√			Le reporter a exprimé son hypothèse au juge d'instruction.
32.	Là, l'assassin a rencontré le garde qui voulut sans doute s'opposer à sa fuite.					√						Le reporter a parlé de son hypothèse devant le juge d'instruction.
33.	Il s'est évidemment caché, monsieur le président, dans un coin obscur de ce bout de cour et après le départ des gens du château qui emportaient le corps, il a pu tranquillement s'enfuir.					√						Le reporter a essayé de convaincre son hypothèse au juge d'instruction.
34.	Je demande pardon, monsieur le président, le transatlantique a eu du retard !						√					Le reporter venait d'arriver d'Amérique, il était en retard et le président d'instruction avait l'air déçu.

No	Kalimat Praanggapan	Irréel	Savoir	V. Aspectuel	V. d' attribution	V d' échec et	Attitude	Sentiment	Déterminant Divers	Question Partiel	Conj. du nessecaire	Konteks Situasi
35.	Je commençais à ne plus douter que le crime avait eu lieu avant, et que Mlle Strangerson, douée d'un caractère d'une énergie peu commune, l'avait caché.			√								Le reporter a exprimé son hypothèse au juge d'instruction dans la salle de témoin.
36.	S'il y en a un ici qui trouve l'assassin, ce sera lui, faut croire !	√										Le reporter a raconté au serviteur que ce policier était un brave homme.
37.	Je ne vous demanderai point, mon cher ami, ce que vous êtes allé faire en Amérique.								√			Rouletabille est venu d'arriver d'Amérique.
38.	Prenez mon revolver, et je prendrai votre bâton.				√							Le policier a donné son revolver au reporter et il l'a demandé de chercher l'assassin.

No	Kalimat Praanggapan	Irréel	Savoir	V. Aspectuel	V. d' attribution	V d' échec et	Attitude	Sentiment	Déterminant Divers	Question Partiel	Conj. du nessecaire	Konteks Situasi
39.	L'assassin n'avait donc pas passé par là et ne pouvait se sauver par là, mais moi non plus, je ne pouvais entrer par là !					√						Le reporter a observé la mesure de la fenêtre de « chambre jaune ».
40.	Voyez ce sang sur le mur.								√			L'un des reporters a trouvé la trace d'une main ensanglantée sur le mur.
41.	Je ne l'ai vue qu'une fois.								√			Le reporter a demandé au concierge s'il connaît Mlle Strangerson.
42.	Mlle Strangerson, quant à moi, savait qu'elle avait à craindre quelqu'un ; elle avait pris ses précautions ; elle avait même pris le revolver du père Jacques, sans lui en parler.								√			Père Jacques, le serviteur de château Glandier, a raconté qu'il est venu de réaliser que son revolver a disparu juste après le crime.

No	Kalimat Praanggapan	Irréel	Savoir	V. Aspectuel	V. d' attribution	V d' échec et	Attitude	Sentiment	Déterminant Divers	Question Partiel	Conj. du nessecaire	Konteks Situasi
43.	Sans doute, elle ne voulait effrayer personne, elle ne voulait surtout pas effrayer son père.								√			Le serviteur a raconté la relation de Mlle Strangerson et son père et qu'elle aimait très fort son père.
44.	Ceci, monsieur le président, est un cheveu, un cheveu blond maculé de sang, un cheveu de Mlle Strangerson.								√			Le reporter a montré la preuve que la tête de Mlle Strangerson a reçu un coup de l'assassin.
45.	Je l'ai trouvé collé à l'un des coins de marbre de la table de nuit renversée.								√			Le reporter a raconté où il avait trouvé le cheveu ensanglanté de Mlle Strangerson.
46.	C'est un énorme os de mouton dont la tête était encore toute rouge du sang de l'affreuse blessure qu'il avait faite à Mlle Strangerson.								√			On a trouvé un os de mouton ensanglanté dans la « chambre jaune ».

No	Kalimat Praanggapan	Irréel	Savoir	V. Aspectuel	V. d' attribution	V d' échec et	Attitude	Sentiment	Déterminant Divers	Question Partiel	Conj. du nessecaire	Konteks Situasi
47.	Je ne les ai pas fait arrêter, parce que je suis à peu près sûr qu'ils ne sont pour rien dans l'affaire.							√				Le journaliste a demandé au policier si les concierges étaient arrêtés.
48.	Un os de mouton, dans la main d'un « assassin exercé », est une arme effroyable, une arme « plus utile » et plus sûre qu'un lourd marteau.								√			Le fiancé de Mlle Strangerson a trouvé un os de mouton dans la « chambre jaune » et il a raconté sa découverte au journaliste.
49.	Nous aurions voulu également interroger les concierges, mais ils sont invisibles.								√			Les reporters voulaient interroger les concierges sur la nuit où le crime s'est passé dans la « chambre jaune ».
50.	Nous savons par où l'assassin s'est interduit, il est entré par la porte et s'est caché sous le lit en attendant Mlle Strangerson.		√									Le serviteur et M. Strangerson ont fait une pensée logique comment l'assassin est entré dans la « chambre jaune ».

No	Kalimat Praanggapan	Irréel	Savoir	V. Aspectuel	V. d' attribution	V d' échec et	Attitude	Sentiment	Déterminant Divers	Question Partiel	Conj. du nessecaire	Konteks Situasi
51.	J'ai quelque chose de la dernière importance à vous dire.								√			Le reporter a enfin rencontré M. Robert Darzac (le fiancé de Mlle Strangerson) pour dire quelque chose qui était importante.
52.	Oui, merci, j'ai une clef.						√					M. Darzac et le reporter étaient déjà dans la salle du bureau de police pour parler d'une chose secrète.
53.	Ils ont certainement un intérêt à se taire.								√			Le serviteur a avoué qu'il a vu les concierges qui étaient enhors du château à minuit.
54.	Nous avons établi que l'assassin s'est introduit entre cinq et six dans le pavillon ; mettons qu'il fût six heures et quart quand le professeur et sa fille se sont remis au travail.								√			M. Strangerson et sa fille, Mlle Strangerson, ont fait une promenade.

No	Kalimat Praanggapan	Irréel	Savoir	V. Aspectuel	V. d' attribution	V d' échec et	Attitude	Sentiment	Déterminant Divers	Question Partiel	Conj. du nessecaire	Konteks Situasi
55.	Maintenant, monsieur, vous n'avez plus qu'à me confier le nom de l'assassin.								√			Rouletabille a déjà connu la personne qui avait voulu tuer Mlle Strangerson.
56.	J'étais allé chercher mon échelle dans la salle basse du donjon, qui nous sert de débarras, au jardinier et à moi ; la porte du donjon était ouverte et l'échelle n'y était plus.								√			A minuit Rouletabille a demandé au père Jacques d'observer autour du château et autour du parc.
57.	La venue de l'assassin, que Darzac redoute, Mlle Strangerson la prépare.								√			Rouletabille a obtenu l'information que Mlle Strangerson avait fait congé pendant vingt quatre heures pour ses gardes.
58.	Je le crois aussi.								√			Rouletabille a été d'accord avec la pensée du juge d'instruction.

No	Kalimat Praanggapan	Irréel	Savoir	V. Aspectuel	V. d' attribution	V d' échec et	Attitude	Sentiment	Déterminant Divers	Question Partiel	Conj. du nessecaire	Konteks Situasi
59.	Vous êtes l'ami de M. Sinclair qui m'a rendu un grand service inespéré dans une juste cause, monsieur, et je ne vois pas pourquoi je vous refuserais la main.								√			C'était la première fois que Rouletabille a rencontré M. Robert Darzac.
60.	Voilà ce qui est incroyable..ils étaient habillés « entièrement », solidement et chaudement.								√			Rouletabille a obtenu l'information du père Jacques que les concierges étaient dehors du château à la nuit du crime.
61.	Les médecins experts, qui ont examiné hier ces traces, affirment qu'elles ont été faites par la même main dont l'image ensanglantée est restée sur le mur ; une main énorme et qui ne tiendrait point dans mon gant.								√			Les médecins ont déjà examiné toutes les traces dans le château et dans la « chambre jaune ».

A. 2. Analisis kalimat praanggapan.

Melalui pembagian tabel yang dilakukan sebelumnya telah didapatkan 61 kalimat praanggapan pada dialog-dialog yang terdapat di dalam roman *Le Mystère de la Chambre Jaune*. Selanjutnya dari kalimat-kalimat tersebut akan diuraikan bagaimana kalimat *présupposé* (yang tidak diujarkan secara langsung) dan kalimat *posé* (yang diujarkan secara jelas). Penjelasan berikut menggunakan teori yang diuraikan oleh Coste dkk di dalam buku *Niveau Seuil*.

Tabel. 3 Kalimat *présupposé* (tidak diujarkan) dan *posé* (diujarkan)

No	Kalimat Praanggapan	Présupposé (tidak dinyatakan secara langsung)	Posé (dinyatakan dengan jelas)
1.	Il faut vous dire encore, monsieur, que la « Chambre Jaune » est toute petite.	Avant, le serviteur a déjà dit à M. Strangerson que la « Chambre Jaune » était toute petite.	Il l'a dit encore à M. Strangerson.
2.	N'oubliez pas, monsieur, qu'il n'y a pas de cheminée dans la « Chambre Jaune ».	M. Strangerson a bien déjà su qu'il n'y avait pas de cheminée dans la « Chambre Jaune ».	Le serviteur lui ai dit de ne pas oublier qu'il n'y avait pas de cheminée dans la « Chambre Jaune ».
3.	Je commençais à croire au diable.	Avant, M. Strangerson ne croyait pas au diable.	Maintenant, il croit au diable.
4.	Vous êtes policier, et je ne doute pas de votre talent à faire acquiter les	Rouletabille a apprécié le talent de M. Larsan comme un	Il ne doutait pas le talent de M. Larsan mais il a fait

	coupables; mais, si vous êtes un jour magistrat instructeur, combien vous sera-t-il facile de faire condamner les innocents !	policier mais il n'aimait pas s'il a fait facilement condamner.	facilement condamner les innocents.
5.	Ce n'est donc pas le revolver qui a blessé Mlle Strangerson.	L'assassin a utilisé une autre arme pour blesser Mlle Strangerson.	Ce n'était pas le revolver qui a blessé Mlle Strangerson.
6.	Si elle avait porté la coiffure en bandeaux, le coup qu'elle a reçu à la tempe aurait été amorti.	Mlle Strangerson n'a pas porté la coiffure en bandeaux.	Elle a reçu un grave coup à la tempe.
7.	L'assassin s'est enfui par là ! mais alors ! comment a-t-il fait, puisque les volets sont restés fermés à l'intérieur ?	Le reporter et le policier ont été demandés comment l'assassin avait fait la fuite.	L'assassin s'est enfuit par le volet.
8.	C'est par cette fenêtre-là qu'il s'est sauvé du pavillon !	L'assassin a réussi à faire la fuite du pavillon.	C'est par cette fenêtre là qu'il a fait la fuite.
9.	Si vous n'avez trouvé aucune trace de l'assassin dans le grenier, comme, par exemple, ces pas noirâtres que l'on relève sur le parquet de la « Chambre Jaune », vous devez être amené à croire que ce n'est point lui qui a volé le revolver du père Jacques.	On a observé le grenier et il n'y avait aucune trace de l'assassin.	Rouletabille n'a pas pu le trouver donc il a dû croire que ce n'était point Mlle Strangerson qui a volé le revolver du père Jacques.
10.	C'est encore plus embrouillé qu'avant !	Avant, le mystère de « la chambre jaune » était déjà embrouillé.	Maintenant, c'est plus embrouillé.
11.	Pourquoi dites-vous : c'est un grand caractère ?	Rouletabille voulait savoir le caractère de Mlle Strangerson.	Pourquoi le serviteur a dit qu'elle a un grand caractère ?

12.	Il n'y avait pas une goutte de sang aux mains de Mlle Strangerson quand on l'a relevée.	Les mains de Mlle Strangerson n'étaient pas blessées.	Il n'y avait pas une goutte de sang à ses mains.
13.	On est donc sûr, maintenant que c'est bien Mlle Strangerson qui s'était armée du revolver du père Jacques, puisqu'elle a blessé la main de l'assassin.	Mlle Strangerson a volé le revolver du père Jacques et elle l'a utilisé pour attaquer l'assassin.	Elle s'était armée et a blessé la main de l'assassin.
14.	Nous savons, maintenant, comment l'homme est entré par la fenêtre, et nous savons aussi à quel moment il est entré.	L'homme est entré par la fenêtre au moment où des gens sont partis.	Nous le savons maintenant.
15.	Ce sont les pas de l'assassin.	On n'a pas trouvé les pas de l'assassin dans la « chambre jaune ».	Ce sont les pas de l'assassin.
16.	Si nous avions une bicyclette ici, nous pourrions démontrer la justesse du raisonnement de jeune homme, monsieur Robert Darzac.	Nous n'avons aucune bicyclette et nous ne pourrions pas démontrer la justesse.	Nous ne l'avions pas et nous ne pourrions pas le faire.
17.	Pourquoi continuez-vous à mentir ?	Les concierges avaient menti et le policier a voulu savoir pour quelle raison ils l'ont fait.	Ils le continuent.
18.	Je ne crois pas à la culpabilité ni à la complicité de mes concierges, bien que je ne comprenne pas ce qu'ils faisaient dans le parc à cette heure avancée de la nuit.	M. Strangerson croit que ses concierges sont innocents.	Il ne croit pas qu'ils ont des culpabilités et complicités dans le crime.

19.	Nous connûmes M. Robert Darzac de longues années et il aime ma fille.	M. Strangerson croit que Robert Darzac est un homme gentil.	Il aime la fille de M. Strangerson.
20.	Deux jours avant le crime par je ne sais quel retour de sa volonté, ma fille m'a déclaré qu'elle n'épouserait pas M. Robert Darzac.	Mlle Strangerson n'aimait pas M. Robert Darzac.	Elle ne l'épouserait pas.
21.	C'est depuis cette époque que je suis très soupçonneux, que je m'enferme hermétiquement quand je travaille.	Cela fait longtemps que M. Strangerson n'a rien dit sur cet événement.	Il est si soupçonneux qu'il n'a rien dit sur cet événement.
22.	Si nous pouvions savoir, ce qui se dit dans cette chambre, mon enquête serait vite terminée.	Nous ne savions pas du tout ce qui s'est passé dans la « Chambre Jaune ».	Mon enquête serait vite terminée.
23.	J'ai cru un instant à la possibilité de sa culpabilité.	Rouletabille a cru que Darzac a une culpabilité.	Il l'a cru un instant.
24.	Je crois, quant à moi, avoir trouvé ce que tout le monde cherche encore : la façon dont l'assassin est sorti de la « Chambre Jaune ».	Rouletabille et d'autres personnes n'ont pas compris comment l'assassin est sorti.	Il croit, quant à lui, avoir trouvé ce que tout le monde cherche encore.
25.	Si vous étiez passé par ici il y a deux nuits, à une heure du matin, vous auriez vu votre serviteur au haut d'une échelle s'appêtant à pénétrer dans le château, par cette fenêtre !	Deux jours avant, M. Strangerson n'a pas été pas dans le salon.	Il aurait vu son serviteur au haut d'une échelle s'appêtant à pénétrer dans le château, par cette fenêtre !

26.	Du moment où il était dans la galerie et où il en a disparu, alors qu'il n'a pu passer ni par une porte ni par une fenêtre, il faut qu'il se soit échappé par une autre ouverture.	L'assassin n'a pas pu faire la fuite ni par une porte ni par une fenêtre.	Il l'a fait par une autre ouverture.
27.	Depuis que vous êtes ici, j'ai pu apprécier votre exceptionnelle intelligence et votre ingéniosité sans égale.	Rouletabille a aidé le policier avec son exceptionnelle intelligence.	Le policier l'a apprécié.
28.	Si l'on ne m'avait pas endormi, j'aurais sauvé Mlle Strangerson de l'homme, et le garde ne serait pas mort !	Quelqu'un avait endormi M. Darzac donc il n'a pas pu éviter l'assassinat de Mlle Strangerson et l'assassinat du garde.	Il aurait sauvé Mlle Strangerson de l'homme et le garde ne serait pas mort.
29.	Monsieur le juge, M. Robert Darzac ne veut pas descendre !	Monsieur le juge attendait M. Robert Darzac.	Darzac n'a pas voulu descendre.
30.	Dans une courte conversation que je viens d'avoir avec Frédéric Larsan, pendant la suspension d'audience, celui-ci m'a fait comprendre que l'on pouvait expliquer la mort du garde autrement que par l'intervention du père Mathieu.	Avant de faire une courte conversation, Rouletabille n'a pas compris comment on a expliqué la mort du garde.	Il a compris que l'on a pu expliquer la mort du garde.
31.	Pour moi, l'assassinat de Mlle Strangerson et l'assassinat du garde « sont la même affaire ».	L'assassinat de Mlle Strangerson et l'assassinat du garde étaient fait par la même personne.	Leur assassinat « sont la même affaire ».
32.	Là, l'assassin a rencontré le garde qui voulut sans doute s'opposer à sa fuite.	Le garde a été tué au moment qu'il a rencontré l'assassin.	L'assassin lui a rencontré.

33.	Il s'est évidemment caché, monsieur le président, dans un coin obscur de ce bout de cour et après le départ des gens du château qui emportaient le corps, il a pu tranquillement s'enfuir.	L'assassin a caché quelques instants et il a réussi de s'enfuir.	Il a caché dans un coin obscur de ce bout de cour et après le départ des gens il a pu tranquillement s'enfuir.
34.	Je demande pardon, monsieur le président, le transatlantique a eu du retard !	Rouletabille a respecté le juge d'instruction.	Il a demandé pardon qu'il arrivé en retard.
35.	Je commençais à ne plus douter que le crime avait eu lieu avant, et que Mlle Strangerson, douée d'un caractère d'une énergie peu commune, l'avait caché.	Avant, Rouletabille ne croyait pas que le crime avait eu lieu avant et que Mlle Strangerson avait caché l'attentat.	Il ne doute plus que le crime le crime avait eu lieu avant et que Mlle Strangerson l'avait caché.
36.	S'il y en a un ici qui trouve l'assassin, ce sera lui, faut croire !	Il n'y avait personne qui puisse trouver l'assassin.	Ce sera Frédéric Larsan qui le fait.
37.	Je ne vous demanderai point, mon cher ami, ce que vous êtes allé faire en Amérique.	Sinclair voulait savoir qu'est-ce que Rouletabille va faire en Amérique.	Il ne lui demanderait point.
38.	Prenez mon revolver, et je prendrai votre bâton.	Le policier a donné son revolver à Rouletabille.	Ce revolver est à Rouletabille, maintenant.
39.	L'assassin n'avait donc pas passé par là et ne pouvait se sauver par là, mais moi non plus, je ne pouvais entrer par là !	La fenêtre de la « chambre jaune » était petite.	L'assassin n'a pas pu entrer et se sauver par là.
40.	Voyez ce sang sur le mur.	Ce sang est appartient à l'assassin.	Ce sang est sur le mur.

41.	Je ne l'ai vue qu'une fois.	Le concierge a vu Mlle Strangerson.	Il l'a vue une fois.
42.	Mlle Strangerson, quant à moi, savait qu'elle avait à craindre quelqu'un ; elle avait pris ses précautions ; elle avait même pris le revolver du père Jacques, sans lui en parler.	Elle a volé le revolver du père Jacques pour armer elle-même.	Elle avait à craindre quelqu'un et elle a pris le revolver du père Jacques.
43.	Sans doute, elle ne voulait effrayer personne, elle ne voulait surtout pas effrayer son père.	Mlle Strangerson a eu un secret qu'elle ne racontait pas à personne.	Elle ne voulait pas effrayer tout le monde surtout son père.
44.	Ceci, monsieur le président, est un cheveu, un cheveu blond maculé de sang, un cheveu de Mlle Strangerson.	La tête de Mlle Strangerson a été blessée par l'assassin.	Le cheveu blond de Mlle Strangerson maculé de sang.
45.	Je l'ai trouvé collé à l'un des coins de marbre de la table de nuit renversée.	Rouletabille a pensé que l'assassin a frappé la tête de Mlle Strangerson à la table de nuit.	Il l'a trouvé collé à l'un des coins de la table de nuit.
46.	C'est un énorme os de mouton dont la tête était encore toute rouge du sang de l'affreuse blessure qu'il avait faite à Mlle Strangerson.	Il a été trouvé un os de mouton dans la « chambre jaune » que l'assassin a utilisé pour blesser Mlle Strangerson.	C'est un énorme os de mouton dont la tête était encore toute rouge du sang.
47.	Je ne les ai pas fait arrêter, parce que je suis à peu près sûr qu'ils ne sont pour rien dans l'affaire.	Le policier est sûr que les concierges sont innocents dans le crime de la « chambre jaune ».	Il ne les a pas fait arrêter, parce qu'il est sûr qu'ils ne sont pour rien dans l'affaire.

48.	Un os de mouton, dans la main d'un « assassin exercé », est une arme effroyable, une arme « plus utile » et plus sûre qu'un lourd marteau.	En réalité, un os de mouton n'est pas dangereux mais l'assassin l'a utilisé fortement pour frapper Mlle Strangerson.	Un os de mouton, dans la main d'un « assassin exercé », est une arme effroyable.
49.	Nous aurions voulu également interroger les concierges, mais ils sont invisibles.	Les concierges avaient peur quand nous avons voulu les interroger, ils étaient peut être liés au crime de la « chambre jaune ».	Nous aurions voulu interroger les concierges, mais ils sont invisibles.
50.	Nous savons par où l'assassin s'est interduit, il est entré par la porte et s'est caché sous le lit en attendant Mlle Strangerson.	Maintenant, Rouletabille et le serviteur savent que l'assassin est entré avant que Mlle Strangerson entre dans sa « chambre jaune ».	Nous savons que l'assassin est entré par la porte et s'est caché sous le lit.
51.	J'ai quelque chose de la dernière importance à vous dire.	Rouletabille veut dire un secret à M. Darzac.	Ce secret est une chose importante à lui dire.
52.	Oui, merci, j'ai une clef.	Darzac apprécie l'offre de M. Larsan.	Il le remercie.
53.	Ils ont certainement un intérêt à se taire.	Les concierges ont peur car ils sont complices dans le crime.	Ils ont un intérêt à se taire.
54.	Nous avons établi que l'assassin s'est introduit entre cinq et six dans le pavillon ; mettons qu'il fût six heures et quart quand le professeur et sa fille se sont remis au travail.	L'assassin a réussi à se glisser dans la « chambre jaune » avant que Mlle Strangerson revienne dans sa chambre.	L'assassin s'est introduit entre cinq et six heures.
55.	Maintenant, monsieur, vous n'avez plus qu'à me confier le nom de l'assassin.	Rouletabille a déjà bien connu la personne qui avait voulu tuer Mlle Strangerson.	Il a demandé à M. Darzac de lui confier le nom de l'assassin.

56.	J'étais allé chercher mon échelle dans la salle basse du donjon, qui nous sert de débarras, au jardinier et à moi ; la porte du donjon était ouverte et l'échelle n'y était plus.	C'était l'assassin qui a déjà pris l'échelle dans la salle base du donjon.	Le serviteur est allé chercher son échelle dans la salle basse du donjon mais elle n'y était plus.
57.	La venue de l'assassin, que Darzac redoute, Mlle Strangerson la prépare.	Mlle Strangerson a connu bien l'assassin et elle a donné une facilité pour que l'assassin soit entré facilement.	Elle a déjà préparé l'arrivée de l'assassin.
58.	Je le crois aussi.	Il y a l'autre personne que Rouletabille qui croyait aussi que l'assassin est entré par la fenêtre du pavillon, c'est M. Darzac	Il le croit.
59.	Vous êtes l'ami de M. Sinclair qui m'a rendu un grand service inespéré dans une juste cause, monsieur, et je ne vois pas pourquoi je vous refuserais la main.	Rouletabille a voulu de serrer la main.	M. Darzac a refusé de lui serrer la main.
60.	Voilà ce qui est incroyable..ils étaient habillés « entièrement », solidement et chaudement.	Les concierges étaient bien liés dans le crime de la « chambre jaune ».	Ils étaient habillés « entièrement », solidement et chaudement.
61.	Les médecins experts, qui ont examiné hier ces traces, affirment qu'elles ont été faites par la même main dont l'image ensanglantée est restée sur le mur ; une main énorme qui ne tiendrait point dans mon gant.	Les traces autour de la « chambre jaune » et l'image ensanglantée sur le mur de la « chambre jaune » sont appartenant à l'assassin.	Les médecins les ont examinées.

B. INTERPRETASI

Untuk menganalisis jenis-jenis praanggapan dalam roman *Le Mystère de la Chambre Jaune*, akan digunakan dua teori, yakni teori Coste dkk yang terdapat dalam buku *Niveau Seuil* dan teori praanggapan menurut George Yule. Roman yang dipilih adalah jenis roman *policier* yang memiliki sampel-sampel kalimat yang dapat dimunculkan pranggapannya. Sampel-sampel tersebut diambil dari dialog-dialog yang terdapat di dalam roman *Le Mystère de la Chambre Jaune* karya Gaston Leroux.

Dalam menganalisis data akan digunakan analisis kualitatif yaitu metode analisis jenis-jenis praanggapan serta praanggapan yang dapat dimunculkan berdasarkan teori Coste dkk di dalam buku *Niveau Seuil* dan analisis konteks yang digunakan dalam tiap-tiap kalimat yang diuraikan dalam teori George Yule. Hal pertama yang dilakukan adalah meneliti sampel penelitian. Analisis mengarah pada konteks situasi dan tuturan-tuturan yang terdapat di dalam roman *Le Mystère de la Chambre Jaune*.

Kedua, menganalisis sampel penelitian untuk mengjenis kalimatkan jenis-jenis kalimat praanggapan serta menganalisis konteks-konteks situasi yang mendukung dalam tiap-tiap tuturan.

Ketiga, menguraikan kalimat praanggapannya (*présupposéé*) dari tuturan yang terdapat dalam roman *Le Mystère de la Chambre Jaune* dan menguraikan pula kalimat yang disebut dengan kalimat (*posé*) atau kalimat yang diujarkan secara jelas dalam dialog roman tersebut.

Dalam roman yang berjudul *Le Mystère de la Chambre Jaune* ditemukan 61 buah tuturan yang dapat dipraanggapkan yakni 7 kalimat praanggapan *irréel*, 3 kalimat praanggapan *savoir*, 3 kalimat praanggapan *verbes aspectuels*, 1 kalimat praanggapan *verbes d'attribution*, 5 kalimat *verbes d'échec et de réussite*, 2 kalimat praanggapan *attitude*, 6 kalimat praanggapan *sentiment*, 29 kalimat praanggapan *déterminant divers*, 3 kalimat praanggapan *question partiel* dan 1 kalimat praanggapan *conjonctions du nécessaire*.

C. PEMBAHASAN

Melalui novel ini ditemukan 61 kalimat praanggapan yang menjadi tujuan dalam penelitian kalimat praanggapan. Kalimat-kalimat tersebut akan dibahas secara menyeluruh berdasarkan teori jenis praanggapan dari Coste dkk yang diTuangkan di dalam buku *Niveau Seuil* dan teori unsur-unsur pendukung terjadinya praanggapan oleh George Yule.

1. Irréel

- 1). « *Si elle avait porté la coiffure en bandeaux, le coup qu'elle a reçu à la tempe aurait été amorti* ».

Tuturan tersebut ini diujarkan oleh seorang polisi bernama Frédéric Larsan kepada seorang wartawan terkenal, Rouletabille. Konteks situasi tuturan tersebut adalah ketika mereka melihat keadaan nona Mathilde Strangerson yang menjadi korban percobaan

pembunuhan kemarin malam. Setelah dokter memeriksa keadaan nona Strangerson, ia mengalami luka yang cukup serius di pelipisnya. Menurut pengakuan ayah dari nona Strangerson, biasanya nona Strangerson senang menggunakan ikat kepala atau bando. Namun pada malam kejadian percobaan pembunuhan tersebut ia sedang tidak menggunakan bando yang ia biasa gunakan. Sehingga luka yang ia alami di sekitar pelipis cukup parah. Tuturan tersebut dapat dipraanggapakan bahwa ketika kejadian percobaan pembunuhan tersebut, nona Strangerson tidak menggunakan bando di kepalanya, sehingga mengakibatkan pelipisnya mengalami luka yang cukup serius. Tuturan tersebut masuk ke dalam jenis kalimat *la présupposition irréal* (tidak nyata/pengandaian) karena diawal kalimat ditandai dengan konjungsi “ *Si*” yang menyatakan keadaan pengandaian.

- 2). « *Si vous n'avez trouvé aucune trace de l'assasin dans le grenier, comme, par exemple, ces pas noirâtres que l'on relève sur le parquet de la Chambre Jaune, vous devez être amené à croire que ce n'est point lui qui a volé le revolver du père Jacques* ».

Tuturan tersebut diujarkan oleh seorang polisi, Tuan Larsan kepada Rouletabille. Rouletabille adalah seorang pemuda 18 tahun yang bekerja sebagai wartawan koran kriminal, ia terkenal karena kehandalannya dalam memecahkan teka-teki pada tiap kasus yang ia

liput layaknya seorang detektif profesional. Sesaat setelah kejadian kejadian percobaan pembunuhan itu, Tuan Jacques (seorang pelayan yang sudah lama bekerja di rumah Tuan Strangerson) menyadari bahwa pistol yang ia simpan di dalam kamarnya telah hilang. Rouletabille pun memiliki hipotesa bahwa pembunuh tersebut lah yang mengambil pistol Tuan Jacques melewati loteng kamar nona Strangerson. Di sisi lain, polisi memiliki hipotesa, justru nona Strangerson lah yang telah mengambil pistol Tuan Jacques untuk melindungi diri dari sang pembunuh tersebut. Lagi pula loteng dari « chambre jaune » telah diperiksa oleh aparat kepolisian dan tidak ditemukan satu pun jejak. Akhirnya, polisi menantang wartawan tersebut untuk menemukan jejak si pembunuh di loteng “kamar kuning” nona Strangerson, jika ia tidak dapat menemukannya maka ia harus percaya bahwa nona Strangerson lah yang telah mengambil pistol Tuan Jacques. Tuturan tersebut dapat memunculkan praanggapan bahwa loteng di atas “kamar kuning” tidak ditemukan satu pun jejak dari pembunuh tersebut dan nona Strangerson lah yang telah mencuri pistol Tuan Jacques. Tuturan tersebut masuk ke dalam jenis kalimat *la présupposition irréal* (tidak nyata/pengandaian) karena diawal kalimat ditandai dengan konjungsi “Si” yang menyatakan keadaan pengandaian.

3). « Si nous avons une bicyclette ici, nous pourrions démontrer la justesse du raisonnement de jeune homme, monsieur Robert Darzac ».

Tuturan tersebut diujarkan oleh polisi kepada Tuan Darzac. Konteks situasinya adalah ketika itu polisi, Tuan Strangerson (ayah dari nona Strangerson), pelayan dan Robert Darzac (tunangan nona Strangerson) sedang berada di kebun yang terletak di belakang kamar nona Strangerson. Mereka ingin membuktikan hipotesa dari reporter Rouletabille yang mengatakan bahwa si pembunuh menggunakan sepeda untuk melarikan diri, namun dalam saat yang bersamaan tidak ditemukan jejak roda dari sepeda sang pembunuh tersebut di kebun itu. Maka dari itu mereka berkumpul untuk mendemonstrasikan hipotesa dari reporter muda tersebut. Namun sayang, Tuan Strangerson sebagai pemilik rumah mengatakan bahwa sepeda yang ia miliki tertinggal di rumah lamanya, sehingga mereka tidak dapat mendemonstrasikan hipotesa dari wartawan muda itu. Maka dari itu tuturan tersebut dapat ditarik praanggapan bahwa Tuan Strangerson tidak memiliki sepeda sehingga polisi tidak dapat mendemonstrasikan kebenaran hipotesa Rouletabille. Tuturan tersebut masuk ke dalam jenis kalimat *la présupposition irréal* (tidak nyata/pengandaian) karena diawal kalimat ditandai dengan konjungsi “Si” yang menyatakan keadaan pengandaian.

- 4). « *Si nous pouvions savoir, ce qui se dit dans cette chambre, mon enquête serait vite terminée* ».

Tuturan ini disampaikan oleh Rouletabille kepada temannya yang bernama Sainclair. Konteks dari tuturan ini adalah ketika ia dan temannya yang juga seorang reporter, Sainclair, sedang membicarakan laporan artikel liputan mereka tentang kasus « *Chambre Jaune* » yang belum juga rampung. Sehari sebelumnya mereka tidak diperbolehkan untuk ikut serta dalam pertemuan yang dipimpin oleh hakim pengadilan yang diikutsertakan oleh polisi dan Tuan Strangerson selaku ayah dari nona Strangerson (korban percobaan bunuh diri). Dari konteks situasi tersebut maka dapat ditarik praanggapan bahwa mereka tidak tahu sedikit pun isi pembicaraan yang telah dilakukan di dalam « *Chambre Jaune* », sehingga artikel liputan mereka pun belum dapat diselesaikan. Tuturan tersebut masuk ke dalam jenis kalimat *la présupposition irréal* (tidak nyata/pengandaian) karena diawal kalimat ditandai dengan konjungsi “*Si*” yang menyatakan keadaan pengandaian.

- 5). « *Si vous étiez passé par ici il y a deux nuits, à une heure du matin, vous auriez vu votre serviteur au haut d'une échelle s'appêtant à pénétrer dans le château, par cette fenêtre !* ».

Tuturan tersebut dikatakan oleh Rouletabille kepada Tuan Strangerson. Konteks situasi yang mendukung tuturan tersebut adalah

ketika itu kedua wartawan muda, Rouletabille dan Sinclair sedang berada di ruang keluarga kastil tempat tinggal dari Tuan Strangerson. Mereka berdua berhipotesa bahwa pelayan Tuan Strangerson lah yang telah mencoba membunuh nona Strangerson. Mereka juga berhipotesa bahwa untuk masuk ke dalam « Chambre Jaune » pelayan tersebut menyelip tengah malam dan menaiki tangga melalui jendela kamar tersebut. Namun Tuan Strangerson mengatakan bahwa dua hari lalu tepat pada pukul 1 pagi ia sedang berada di laboratorium tempat ia biasa bekerja, sehingga ia tidak mengetahui bahwa ada seseorang yang telah menyelip masuk ke dalam kastilnya. Tuturan tersebut memunculkan bahwa Tuan Strangerson tidak berada di ruang keluarga rumahnya, sehingga ia tidak dapat melihat dari jendela ruang keluarga bahwa telah ada seseorang yang telah menyelip memasuki kastilnya. Tuturan tersebut masuk ke dalam jenis kalimat *la présupposition irréal* (tidak nyata/pengandaian) karena diawal kalimat ditandai dengan konjungsi “*Si*” yang menyatakan keadaan pengandaian.

- 6). « *Si l'on ne m'avait pas endormi, j'aurais sauvé Mlle Strangerson de l'homme, et je l'aurais rendu muet pour toujours et le garde ne serait pas mort !* ».

Tuturan tersebut diujarkan oleh Robert Darzac (tunangan nona Strangerson) yang menunjukkan penyesalannya kepada Tuan Strangerson. Konteks situasinya adalah pada malam ketika terjadinya

percobaan pembunuhan kedua kalinya yang dialami oleh nona Strangerson, Robert Darzac diundang makan malam oleh calon mertuanya, Tuan Strangerson. Setelah selesai makan malam, mereka berbincang-bincang sambil menikmati anggur merah. Namun setelah beberapa saat mereka berbincang-bincang, akhirnya mereka menyudahinya karena sudah larut malam. Setelah itu Robert Darzac mengalami pusing yang tak tertahankan, sehingga ia pun tertidur. Pada saat ia terlelap pembunuh menyelinap masuk ke dalam kamar nona Strangerson untuk melancarkan aksi yang kedua kalinya, setelah sebelumnya ia tidak berhasil membunuh nona Strangerson. Pada saat itu, tak seorang pun mengetahui bahwa sang pembunuh telah berhasil masuk ke dalam « Chambre Jaune », kamar nona Strangerson. Dan pada pembunuh pun dapat dengan leluasa melancarkan aksi percobaan pembunuhan terhadap nona Strangerson pada malam itu. Seorang penjaga kastil mencoba menghalangi usaha pembunuh untuk melarikan diri, namun sayang ia gagal dan ia pun dibunuh. Praanggapan yang timbul dari tuturan tersebut adalah seseorang telah memasukkan sesuatu, entah obat tidur atau obat-obatan terlarang lainnya ke dalam minuman Robert Darzac dan membuatnya tertidur lelap dengan maksud agar ia tidak mencegah aksi pembunuh tersebut. Tuturan tersebut masuk ke dalam jenis kalimat *la présupposition irréal* (tidak nyata/pengandaian) karena diawal kalimat ditandai dengan konjungsi “*Si*” yang menyatakan keadaan pengandaian.

7). « *S'il y en a un ici qui trouve l'assassin, ce sera lui, faut croire !* ».

Tuturan tersebut diujarkan oleh Rouletabille kepada pelayan Tuan Strangerson. Tuturan tersebut terdapat dalam konteks situasi ketika mereka sedang membicarakan betapa rumitnya kasus pembunuhan yang dialami oleh nona Strangerson, sehingga belum seorang pun yang dapat memecahkan teka-teki kasus ini dan menemukan si pembunuh. Tetapi Rouletabille percaya bahwa Frédéric Larsan adalah seorang polisi yang hebat, dan dia berpotensi memecahkan misteri kasus ini. Tuturan tersebut memiliki kalimat praanggapan, bahwa sejauh ini tidak seorang pun yang dapat menemukan sang pembunuh nona Strangerson. Tuturan tersebut masuk ke dalam jenis kalimat *la présupposition irréal* (tidak nyata/pengandaian) karena diawal kalimat ditandai dengan konjungsi “*Si*” yang menyatakan keadaan pengandaian.

2. **Savoir**

1). « *N'oubliez pas, monsieur, qu'il n'y a pas de cheminée dans la Chambre Jaune* ».

Tuturan tersebut dilontarkan oleh Jacques, seorang pelayan, kepada majikannya yaitu Tuan Strangerson. Konteks situasinya adalah mereka sedang memeriksa kondisi kamar nona Strangerson setelah kejadian

percobaan pembunuhan kemarin malam. Mereka juga bertanya-tanya dari mana pembunuh itu dapat memasuki kamar dan melarikan diri. Sedangkan mereka berdua tahu betul bahwa kamar nona Strangerson tidak memiliki perapian. Ujaran tersebut dapat memunculkan praanggapan bahwa Tuan Strangerson pada kenyataannya memang tahu betul bahwa kamar anak perempuannya tidak memiliki cerobong asap. Tuturan tersebut masuk ke dalam jenis kalimat *la présupposition savoir* (mengetahui), namun tuturan tersebut tidak ditandai dengan kata kerja “savoir” melainkan “keadaan mengetahui” antara penutur dan petutur tersebut dijelaskan di dalam konteks situasi.

- 2). « *Nous savons, maintenant, comment l'homme est entré par la fenêtre, et nous savons aussi à quel moment il est entré* ».

Tuturan tersebut diucapkan oleh Rouletabille kepada Robert Darzac (tunangan nona Strangerson). Konteks situasinya yakni pada awalnya mereka kebingungan karena tidak mendapat petunjuk apa-apa bagaimana pembunuh dapat melarikan diri dari kamar nona Strangerson. Namun pada akhirnya mereka menemukan jejak kaki sang pembunuh di jendela kamar nona Strangerson, penemuan tersebut membuat mereka mengerti dari mana sang pembunuh masuk dan pada saat kapan pembunuh itu masuk. Tuturan tersebut dapat di praanggapkan bahwa mereka sebelumnya tidak mengerti dari mana pembunuh dapat menyelinap masuk padahal pintu selalu kamar

tersebut selalu tertutup dari dalam. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition savoir* karena secara jelas dikalimat tersebut ditandai oleh kata kerja “savoir”.

3). « *Nous savons par où l'assassin s'est interdit, il est entré par la porte et s'est caché sous le lit en attendant Mlle Strangerson* ».

Tuturan ini diucapkan oleh Rouletabille kepada beberapa orang yang ikut membantu untuk mengungkap misteri « *chambre jaune* ». Konteks situasinya ialah pada saat itu ia sedang berkumpul dengan beberapa orang yang turut mengungkap teka-teki alibi sang pembunuh. Setelah ia mendapatkan informasi bahwa pada hari kejadian kasus pembunuhan tersebut nona Strangerson dan ayahnya sempat pergi keluar untuk berjalan-jalan ke taman terlebih lagi nona Strangerson memberikan cuti selama 24 jam kepada para penjaga kastil. Informasi itu menjawab segala kebingungan Rouletabille bagaimana sang pembunuh itu dapat menyelip ke dalam kamar nona Strangerson. Dari konteks itulah dapat dimunculkan praanggapan bahwa sang pembunuh masuk melalui pintu, karena pada saat itu « *chambre jaune* » dalam keadaan kosong. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition savoir* karena secara jelas dikalimat tersebut ditandai oleh kata kerja “savoir”.

3. Verbes Aspectuels

1). « *Je commençais à croire au diable* ».

Tuturan tersebut diucapkan oleh Tuan Strangerson kepada beberapa orang yang sedang memeriksa keadaan « *Chambre Jaune* ». Konteks situasinya adalah ketika itu mereka sedang memeriksa keadaan kamar nona Strangerson setelah pembunuhan itu. Mereka sangat kebingungan, dari mana pembunuh itu bisa masuk ke dalam kamar nona Strangerson sedangkan jendela dan pintu kamar itu masih tertutup rapat dari dalam namun pembunuh itu berhasil melarikan diri. Tuan Strangerson mulai berpikir bahwa makhluk halus atau hantu yang telah memasuki kamar itu dan membunuh anak perempuannya. Tuturan itu memiliki praanggapan bahwa sebelumnya ia tidak percaya akan hantu, namun sekarang ia percaya keberadaan hantu. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition verbes aspectuels* karena praanggapan yang dihasilkan dari tuturan tersebut menyatakan keadaan yang sekarang dialami oleh sang penutur.

2). « *C'est encore plus embrouillé qu'avant !* »

Tuturan tersebut diucapkan oleh Tuan Jacques, seorang pelayan di kastil Tuan Strangerson, kepada Rouletabille. Konteks situasinya adalah pada saat itu Rouletabille yang berprofesi sebagai reporter ingin

meliput lebih jauh kondisi kastil setelah aksi pembunuhan itu terjadi di kastil Tuan Strangerson itu. Ia pun meminta kepada pelayan untuk menemaninya berkeliling kastil demi mendapatkan informasi lebih lanjut walaupun kasus ini memang tergolong kasus pembunuhan yang rumit penuh dengan teka-teki. Tuturan tersebut dapat dipraanggapkan bahwa Tuan Jacques sebelumnya telah merasa bahwa kasus ini memang sangatlah rumit, ditambah pula keinginan Rouletabille yang ingin meliput konsidi kastil lebih rinci, saat ini situasi ini pun semakin rumit. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition verbes aspectuels* karena praanggapan yang dihasilkan dari tuturan tersebut menyatakan keadaan sekarang yang dialami dan diutarakan oleh sang penutur.

- 3). « *Je commençais à ne plus douter que le crime avait eu lieu avant, et que Mlle Strangerson, douée d'un caractère d'une énergie peu commune, l'avait caché* ».

Tuturan tersebut dilontarkan oleh Rouletabille kepada hakim pengadilan. Konteks situasinya adalah setelah kejadian kasus pembunuhan yang cukup rumit tersebut, hakim ketua mengadakan pertemuan untuk membicarakan kasus tersebut. Rouletabille diminta untuk memberi kesaksian di dalam ruang sidang. Ia pun mengutarakan segala hipotesanya mengenai motif pembunuhan dari nona Strangerson. Awalnya ia ragu kalau sebelumnya telah terjadi

percobaan pembunuhan. Namun wartawan muda itu telah mendapatkan sebuah fakta bahwa ada seseorang yang sakit hati kepada nona Strangerson. Saat ini Rouletabille tidak lagi merasa ragu bahwa sebelumnya telah terjadi percobaan pembunuhan, namun nona Strangerson mencoba untuk menutupinya agar tidak diketahui orang lain, termasuk ayahnya sendiri. Tuturan tersebut dapat dipraanggapkan bahwa sebelumnya Rouletabille ragu jika telah terjadi aksi percobaan pembunuhan sebelumnya, tetapi sekarang ia tak lagi ragu akan hal itu. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition verbes aspectuels* karena praanggapan yang dihasilkan dari tuturan tersebut menyatakan keadaan yang sekarang dialami oleh sang penutur.

4. Verbes d'attribution

1). « *Prenez mon revolver, et je prendrai votre bâton* ».

Tuturan tersebut diucapkan oleh Frédéric Larsan, seorang polisi, kepada seorang wartawan muda, Rouletabille. Konteks situasinya adalah Tuan Larsan yang berprofesi sebagai polisi salut akan kemampuan Rouletabille yang mampu memecahkan alibi-alibi dari sang pembunuh walaupun ia hanya seorang reporter koran. Larsan merasa bahwa Rouletabille mampu membantunya untuk menemukan sang pembunuh yang mereka cari selama ini dan ia pun memutuskan untuk memberikan pistolnya kepada Rouletabille sebagai senjata

pertahan diri dalam pencarian pembunuh tersebut. Praanggapan yang dapat dimunculkan dari tuturan tersebut adalah sebelumnya pistol tersebut milik Tuan Larsan, tetapi ia telah memberikannya kepada Rouletabille. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition d'attribution* (praanggapan pemberian hak istimewa) karena dalam penyampaian tuturan tersebut terjadi sebuah aksi pemberian sesuatu yang dilakukan oleh sang penutur kepada petuturnya.

5. Verbes d'échec et de réussite

- 1). « *Du moment où il était dans la galerie et où il en a disparu, alors qu'il n'a pas pu passer ni par une porte ni par une fenêtre, il faut qu'il se soit échappé par une autre ouverture* ».

Tuturan ini diucapkan oleh Rouletabille kepada hakim pengadilan. Konteks situasinya adalah ketika itu Rouletabille menyampaikan segala hipotesanya kepada hakim pengadilan pada saat berada di dalam ruang sidang. Rouletabille memiliki hipotesa bahwa pembunuh adalah seseorang yang selama ini ikut terlibat dalam memecahkan segala misteri pada kasus pembunuhan nona Strangerson ini. Ketika itu ia dan beberapa orang yang berpartisipasi dalam pemecahan kasus ini sedang berkumpul di lorong kastil. Ia meyakinkan hakim pengadilan bahwa sang pembunuh adalah salah satu dari beberapa orang tersebut. Sang pembunuh diam-diam melarikan diri dari galeri tersebut, namun tentu

saja ia tidak melakukannya melalui pintu atau pun jendela karena jika ia melakukannya maka semua orang yang berada di dalam galeri itu akan mencurigainya. Ia pun berhasil kabur dari galeri itu, tanpa ada seorang pun yang menyadarinya. Praanggapan yang dapat diambil adalah pembunuh itu tidak dapat melarikan diri melalui pintu atau jendela galeri itu. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition d'échec et réussite* (praanggapan kegagalan dan keberhasilan) karena di dalam tuturan tersebut ditandai dengan penggunaan kata kerja “*n'a pas pu passer*” (tidak dapat melewati) yang menyatakan sebuah kegagalan.

- 2). « *Dans une courte conversation que je viens d'avoir avec Frédéric Larsan, pendant la suspension d'audience, celui-ci m'a fait comprendre que l'on pouvait expliquer la mort du garde autrement que par l'intervention du père Mathieu* ».

Tuturan itu dilakukan Rouletabille kepada hakim pengadilan. Konteksnya adalah pada saat itu Rouletabille dipanggil ke pengadilan untuk dimintai keterangannya mengenai kasus pembunuhan nona Strangerson. Ia melewati serangkaian pertanyaan yang diajukan oleh hakim pengadilan, namun ketika ditanya mengenai terbunuhnya penjaga kastil, Rouletabille masih ragu dan sulit untuk menjelaskan. Akhirnya ia pun diberikan beberapa waktu untuk beristirahat. Pada saat istirahat singkat itu ia melakukan pembicaraan singkat bersama

Tuan Larsan, seorang polisi yang memang sudah menangani kasus ini dari awal. Dari pembicaraan tersebut ia akhirnya dapat mengerti bahwa penjaga kastil itu terbunuh pada saat ia mencoba menghalangi sang pembunuh untuk melarikan diri. Praanggapan yang dapat dimunculkan adalah sebelum Rouletabille melakukan pembicaraan bersama Larsan, ia tidak dapat menjelaskan bagaimana penjaga kastil itu terbunuh. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition d'échec et reussite* (praanggapan kegagalan dan keberhasilan) karena di dalam tuturan tersebut ditandai dengan penggunaan kata kerja "*l'on pouvait expliquer*" (dapat menjelaskan) yang menyatakan sebuah keberhasilan.

- 3). « *Là, l'assassin a rencontré le garde qui voulut sans doute s'opposer à sa fuite* ».

Tuturan ini diucapkan oleh Rouletabille kepada hakim pengadilan. Konteksnya adalah ketika itu Rouletabille memberikan segala keterangan mengenai terbunuhnya salah satu penjaga kastil Tuan Strangerson. Ia mendapatkan informasi dari kakek penjaga penginapan di dekat kastil, bahwa pada malam kejadian pembunuhan itu ia melihat ada seorang penjaga yang sedang berkeliling memantau taman kastil milik Tuan Strangerson. Dari kesaksian itu lah Rouletabille berhipotesa bahwa sang penjaga tersebut tidak sengaja bertemu sang pembunuh, ia pun mencoba menghalangi ketika sang pembunuh ingin

melarikan diri, namun sayang ia gagal dan justru dibunuh oleh pembunuh itu. Praanggapan yang dapat diambil adalah sang penjaga kastil gagal dalam menghalangi pelarian sang pembunuh. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition d'échec et reussite* (praanggapan kegagalan dan keberhasilan). Dalam tuturan tersebut tidak ditandai dengan kata kerja yang menyatakan kegagalan atau pun keberhasilan, namun dalam konteks situasinya dijelaskan bahwa sang penutur menyatakan sebuah kegagalan.

- 4). « *Il s'est évidemment caché, monsieur le président, dans un coin obscur de ce bout de cour et après le départ des gens du château qui emportaient le corps, il a pu tranquillement s'enfuir* ».

Tuturan ini disampaikan oleh Rouletabille kepada hakim pengadilan di depan para ruang sidang. Konteksnya ialah Rouletabille mengutarakan segala hipotesanya di dalam ruang sidang bahwa sang pembunuh bersembunyi terlebih dahulu di sudut lorong kastil. Ketika semua orang beranjak pergi dari kastil untuk membawa Mlle Strangerson ke rumah sakit, pada saat itulah ia melarikan diri. Praanggapan yang dapat dimunculkan yaitu sang pembunuh berhasil dengan leluasa melarikan diri dari kastil tersebut. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition d'échec et reussite* (praanggapan kegagalan dan keberhasilan) karena di dalam tuturan tersebut ditandai dengan penggunaan kata kerja “*il a pu*

tranquillement s'enfuir ” (ia dapat melarikan diri secara diam-diam) yang menyatakan sebuah keberhasilan.

5). « *L'assassin n'avait donc pas passé par là et ne pouvait se sauver par là, mais moi non plus, je ne pouvais entrer par là !* ».

Tuturan ini diujarkan oleh Rouletabille kepada temannya yang juga seorang wartawan, Sinclair. Konteksnya yaitu setelah kejadian percobaan pembunuhan yang dialami nona Strangerson di dalam “kamar kunig” itu, mereka berusaha mencari tahu bagaimana sang pembunuh dapat melarikan diri dari kastil itu. Mereka pun memeriksa semua jendela dan pintu yang ada di dalam kastil. Mereka menemukan bahwa semua jendela yang berada di kastil Tuan Strangerson ukurannya tidak memungkinkan dilewati tubuh orang dewasa. Dapat ditarik sebuah praanggapan bahwa pembunuh tidak mungkin dapat melarikan diri melalui jendela tersebut. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition d'échec et reussite* (praanggapan kegagalan dan keberhasilan) karena di dalam tuturan tersebut ditandai dengan penggunaan kata kerja “*ne pouvait se sauver*” (ia tidak dapat menyelamatkan diri) yang menyatakan sebuah kegagalan.

6. *Attitude*

- 1). « *Je demande pardon, monsieur le président, le transatlantique a eu du retard !* ».

Tuturan tersebut diucapkan oleh Rouletabille kepada hakim pengadilan. Pada saat pemanggilan oleh hakim pengadilan itu, Rouletabille baru saja pulang dari Amerika dan ia mengalami keterlambatan pada saat transit antar negara itu. Ia tahu bahwa ia terlambat dan ia telah ditunggu oleh hakim pengadilan itu, maka ia pun meminta maaf atas keterlambatannya itu. Tuturan itu dapat memunculkan praanggapan bahwa ia menghormati seorang hakim pengadilan yang telah mengundangnya untuk memberi kesaksian. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition d'attitude* karena dalam kalimat tersebut ditandai oleh sebuah aksi “*pardon*” (permintaan maaf) yang dilakukan oleh sang penutur .

- 2). « *Oui, merci, j'ai une clef* ».

Tuturan ini diutarakan oleh Robert Darzac (tunangan nona Strangerson) kepada Frédéric Larsan, seorang polisi yang menangani kasus pembunuhan nona Strangerson. Konteksnya adalah ketika itu Rouletabille bertemu Larsan, ia meminta Larsan untuk mempertemukan dirinya dengan Darzac karena ia ingin menyampaikan sesuatu. Akhirnya, Larsan mengantarkan Rouletabille ke kantor polisi

di mana Darzac sedang dimintai keterangan mengenai kasus percobaan pembunuhan ini. Mereka akhirnya dapat bertemu di dalam suatu ruangan. Darzac meminta kepada Larsan untuk meniggalkan ia berdua saja dengan Rouletabille. Larsan pun menawarkan sebuah kunci ruangan tersebut agar ruangan tersebut dapat dikunci dari dalam. tetapi Darzac sudah dipinjamkan kunci ruangan tersebut. Dari konteks tersebut maka dapat ditarik sebuah praanggapan bahwa Darzac menghargai penawaran dari Larsan. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition d'attitude* karena dalam kalimat tersebut ditandai oleh sebuah aksi “*merci*” (penyampaian terima kasih) yang dilakukan oleh sang penutur.

7. Sentiment

- 1). « *Vous êtes policier, et je ne doute pas de votre talent à faire acquiter les coupables; mais, si vous êtes un jour magistrat instructeur, combien vous sera-t-il facile de faire condamner les innocents !* »

Tuturan tersebut diujarkan oleh Rouletabille kepada Tuan Larsan, seorang polisi yang menangani kasus percobaan pembunuhan nona Strangerson. Konteksnya adalah pada saat itu mereka sedang berada di kastil Tuan Strangerson untuk mengusut adakah orang-orang yang terlibat dalam kasus ini. Namun tanpa bertindak lebih lanjut, Larsan selaku polisi dengan serta merta mencurigai dan menuduh para penjaga kastil kastil terlibat dalam kasus pembunuhan ini. Rouletabille pun

tidak setuju dengan tuduhan yang dilakukan oleh Larsan. Ia menganggap bahwa hal itu seharusnya tidak dilakukan oleh seorang polisi sekaliber Frédéric Larsan. Dari konteks tersebut dapat ditarik sebuah praanggapan bahwa Rouletabille sesungguhnya tidak meragukan kemampuan Larsan sebagai polisi namun ia tidak suka dengan tindakan Larsan yang asal menuduh itu. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du sentiment* (perasaan) karena dalam kalimat tersebut ditandai oleh kata kerja “*ne doute pas*” (tidak meragukan) yang menggambarkan perasaan sang penutur.

2). « *Nous connaissons M. Robert Darzac de longues années et il aime ma fille* ».

Tuturan ini disampaikan oleh Tuan Strangerson kepada hakim pengadilan. Konteksnya yakni setelah kejadian percobaan pembunuhan yang dialami oleh Mathilde Strangerson, hakim pengadilan memanggil Tuan Strangerson selaku ayah dari korban untuk dimintai keterangan mengenai malam kejadian percobaan pembunuhan itu. Dan pada saat itu hakim pengadilan bertanya kepada Tuan Strangerson apakah ada orang terdekat yang tidak suka atau membenci nona Strangerson. Ia pun menjelaskan bahwa selama ini ia mengenal hampir semua teman dari anak perempuannya itu, khususnya Darzac tunangan dari nona Strangerson. Ia dan Darzac sudah saling mengenal cukup lama. Ketika

ia mengetahui bahwa Darzac mencintai puterinya, ia pun mengizinkan mereka untuk bertunanagan. Jadi ia percaya bahwa Darzac serius dalam menjalankan hubungan dengan anaknya. Dari konteks tersebut dapat ditarik sebuah praanggapan bahwa Tuan Strangerson percaya bahwa Darzac adalah sosok laki-laki yang baik. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du sentiment* (perasaan) karena dalam kalimat tersebut ditandai oleh kata kerja “*aime*” (mencintai) yang menggambarkan perasaan seseorang yang sedang dibicarakan oleh penutur.

- 3). « *C'est depuis cette époque que je suis très souçonneux, que je m'enferme hermétiquement quand je travaille* ».

Tuturan ini diucapkan oleh Tuan Strangerson kepada hakim pengadilan. Konteksnya adalah pada saat itu Tuan Strangerson ayah dari korban percobaan pembunuhan, nona Strangerson, sedang dimintai kesaksiannya. Ia diminta menjawab serangkain pertanyaan yang diajukan oleh hakim pengadilan. Ia pun diminta menceritakan segala kejadian masa lalu yang mungkin berhubungan dengan kasus percobaan pembunuhan ini. Ia pun menceritakan bahwa 10 tahun lalu sewaktu ia tinggal di Amerika, ada seseorang yang telah mencuri sebuah penemuannya dari laboratorium miliknya. Ia mencurigai seseorang yang tidak suka dengan keberhasilannya, namun ia tidak melapor ke polisi dan tidak menceritakannya kesiapapun mengenai

pencurian itu, ia hanya menyimpan rapat-rapat kejadian itu. Dari konteks tersebut maka dapat dimunculkan sebuah praanggapan bahwa telah cukup lama Tuan Strangerson menyembunyikan kejadian pencurian itu. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du sentiment* (perasaan) karena dalam kalimat tersebut ditandai oleh kata kerja “*soupçonneux*” (mencurigai) yang menggambarkan perasaan sang penutur.

4). « *J'ai cru un instant à la possibilité de sa culpabilité* ».

Tuturan ini diucapkan oleh pelayan kastil Tuan Strangerson kepada Rouletabille. Konteksnya yaitu sang pelayan kastil bercerita bahwa ada kemungkinan Darzac, tunangan nona Strangerson, kecewa kepada nona Strangerson, karena baru-baru ini pelayan tersebut mendengar kabar bahwa nona Strangerson akan membantalkan pernikahannya dengan Darzac. Pelayan tersebut sempat mencurigai bahwa sang pembunuh adalah Tuan Darzac, tunangan dari nona Strangerson. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du sentiment* (perasaan) karena dalam kalimat tersebut ditandai oleh kata kerja “*cru*” (mempercayai) yang menggambarkan perasaan sang penutur.

5). « *Je crois, quant à moi, avoir trouvé ce que tout le monde cherche encore : la façon dont l'assassin est sorti de la « Chambre Jaune* ».

Tuturan ini dilontarkan oleh Rouletabille, sang wartawan koran kriminal kepada temannya yang juga seorang wartawan, Sinclair. Konteksnya adalah ketika itu mereka sedang dalam perjalanan menuju ke kastil Tuan Strangerson untuk melanjutkan liputan mereka mengenai kasus percobaan pembunuhan yang dialami oleh nona Strangerson di dalam kamarnya, « chambre jaune ». Kasus ini masih dalam tanda tanya besar, mengingat sejak dilakukannya pemeriksaan sesaat setelah kejadian, jendela-jendela dan pintu « chambre jaune » tertutup rapat dari dalam. Hal itu yang membuat semua orang bertanya-tanya, dari manakah sang pembunuh dapat elarikan diri. Konteks situasi tersebut dapat memunculkan sebuah praanggapan bahwa orang-orang yang menangani kasus tersebut, termasuk Rouletabille, dipenuhi dengan kebingungan, bagaimana sang pembunuh dapat melarikan diri dari « chambre jaune ». Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du sentiment* (perasaan) karena dalam kalimat tersebut ditandai oleh kata kerja “*crois*” (mempercayai) yang menggambarkan perasaan sang penutur.

- 6). « *Depuis que vous êtes ici, j'ai pu apprécier votre exceptionnelle intelligence et votre ingéniosité sans égale* ».

Tuturan ini disampaikan oleh polisi setempat yang menangani kasus « chambre jaune » kepada Rouletabille, seorang wartawan koran

kriminal. Konteks situasinya yakni dalam kasus percobaan pembunuhan yang dialami nona Strangerson ini, Rouletabille selalu mengikuti perkembangan kasus tersebut. Selain meliput segala perkembangan kasus itu, tak jarang ia juga banyak membantu polisi untuk memecahkan alibi-alibi yang dilakukan oleh pembunuh. Konteks tersebut dapat memunculkan praanggapan bahwa selama penanganan kasus tersebut, sedikit banyak Rouletabille telah membantu polisi dalam menyelesaikan teka teki pembunuhan ini. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du sentiment* (perasaan) karena dalam kalimat tersebut ditandai oleh kata kerja “*apprécier*” (menghargai) yang menggambarkan perasaan sang penutur.

8. Déterminants divers

- 1). « *Il faut vous dire encore, monsieur, que la « Chambre Jaune » est toute petite* ».

Tuturan ini diucapkan oleh pelayan kastil kepada majikannya, Tuan Strangerson. Konteksnya adalah sesaat setelah nona Strangerson berteriak meminta tolong karena ada seorang pembunuh yang menyusup ke kamarnya, pelayan dan Tuan Strangerson segera menyambangi kamar tersebut. Mereka segera memeriksa seluruh sudut « *chambre jaune* » dengan maksud untuk mencari sosok pembunuh tersebut, namun sayang mereka tak dapat menemukannya, padahal ia

tahu benar bahwa « chambre jaune » itu tidak cukup besar sebagai tempat persembunyian sang pembunuh. Mereka pun kebingungan bagaimana pembunuh itu dapat melarikan diri dengan cepat. Dan yang lebih membingungkan, bagaimana pembunuh itu bisa melarikan diri sedangkan kamar itu masih dalam keadaan terkunci dari dalam. Dari konteks tersebut dapat diambil praanggapan bahwa Tuan Strangerson tahu benar bahwa kamar anaknya itu berukuran kecil. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

2). « *Ce n'est donc pas le revolver qui a blessé Mlle Strangerson* ».

Tuturan ini dilontarkan oleh Rouletabille kepada polisi. Konteks situasinya yaitu pada saat ia dan polisi sedang menganalisa alibi apa yang digunakan oleh pembunuh. Mereka memiliki hipotesa bahwa pembunuh melakukan aksinya dengan menggunakan pistol. Tapi setelah para dokter memeriksa luka yang diderita oleh nona Strangerson dapat disimpulkan bahwa luka tersebut diakibatkan pukulan dari benda tumpul. Dari konteks tersebut dapat ditarik sebuah praanggapan bahwa pembunuh tidak menggunakan pistol untuk melancarkan aksinya, melainkan ia menggunakan senjata lain selain pistol. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la*

présupposition du déterminants divers karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

- 3). « *Il n'y avait pas une goutte de sang aux mains de Mlle Strangerson quand on l'a relevée* ».

Tuturan ini diujarkan oleh Tuan Strangerson kepada polisi. Tuturan memiliki konteks yakni, setelah polisi melakukan observasi terhadap kamar nona Strangerson, ia menemukan jejak darah berbentuk telapak tangan di dinding « *chambre jaune* ». ia menduga bahwa jejak tersebut milik nona Strangerson. Namun dugaan tersebut dilemahkan oleh Tuan Strangerson yang mengatakan bahwa pada saat nona Strangerson dievakuasi, tidak ditemukan satu pun tetes darah di tangannya. Tuturan tersebut dapat menimbulkan praanggapan bahwa tangan nona Strangerson tidak terluka. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

- 4). « *On est donc sûr, maintenant que c'est bien Mlle Strangerson qui s'était armée du revolver du père Jacques, puisqu'elle a blessé la main de l'assassin* ».

Tuturan tersebut ucapkan oleh Rouletabille kepada polisi. Konteksnya adalah pada saat Rouletabille dan polisi sedang memeriksa ulang kamar nona Strangerson, Tuan Jacques yang berperan sebagai pelayan di kastil Tuan Strangerson melaporkan bahwa ia kehilangan pistolnya yang ia simpan di dalam laci kamarnya. Dan pada saat yang bersamaan pula polisi menduga bahwa penemuan jejak darah telapak tangan di dinding itu adalah milik sang pembunuh. Dari konteks tersebut maka dapat dimunculkan praanggapan bahwa nona Strangerson lah yang mencuri pistol milik pelayan itu dan ia menggunakannya sebagai senjata perlawanannya terhadap aksi pembunuh. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

- 5). « *Ce sont les pas de l'assassin* ».

Tuturan ini diujarkan oleh Rouletabille kepada Tuan Strangerson dan polisi. Konteks situasinya ialah ketika itu mereka sedang memeriksa taman yang terletak persis di belakang « *chambre jaune* ».

Pada saat yang bersamaan Rouletabille menemukan sesuatu yang mencurigakan di tanah, yakni jejak kaki seseorang, ditengarai jejak kaki itu milik sang pembunuh. Dari konteks tersebut memunculkan sebuah praanggapan bahwa Rouletabille telah menemukan jejak kaki yang dapat membantu dalam penyelidikan kasus pembunuhan yang misterius ini. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

- 6). « *Deux jours avant le crime par je ne sais quel retor de sa volonté, ma fille m'a déclaré qu'elle n'épouserait pas M. Robert Darzac* ».

Tuturan tersebut dilontarkan oleh Tuan Strangerson kepada hakim pengadilan. Konteks situasinya yakni pada saat itu Tuan Strangerson sedang dimintai keterangan di ruang pengadilan. Ia ditanya apakah nona Strangerson selama ini memiliki masalah dengan seseorang. Dan Tuan Strangerson menceritakan bahwa 2 hari sebelum kejadian percobaan pembunuhan itu, nona Strangerson pernah mengatakan sesuatu kepadanya, ia mengtakan bahwa ia tidak akan menikah dengan tunangannya, Darzac. Tuan Strangerson tidak tahu mengapa nona Strangerson tiba-tiba saja membatalkan pernikahannya. Ia hanya mengatakan bahwa dirinya tidak cocok dengan Darzac. Dari tuturan

tersebut dapat dimunculkan sebuah praanggapan bahwa nona Strangerson tidak mencintai Darzac. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

7). « *Monsieur le juge, M. Robert Darzac ne veut pas descendre !* »

Tuturan tersebut diuraikan oleh Sinclair kepada hakim pengadilan. Konteks situasinya adalah pada saat itu Sinclair diminta oleh hakim pengadilan berada di lantai satu kastil untuk memanggil Darzac. Setelah ia menyambangi Darzac yang masih berada di dalam « *chambre jaune* », Darzac mengatakan bahwa ia tidak mau meninggalkan kamar tunangannya itu, karena ia masih diselimuti rasa kebingungan. Dari konteks tersebut maka dapat diambil sebuah praanggapan bahwa hakim pengadilan tersebut telah menunggu kedatangan Darzac dari lantai dua. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

- 8). « *Pour moi, l'assassinat de Mlle Strangerson et l'assassinat du garde « sont la même affaire ».*

Tuturan tersebut dilontarkan oleh Rouletabille kepada polisi. Konteks situasinya adalah setelah ia mengetahui bahwa salah seorang penjaga kastil terbunuh pada malam kejadian percobaan pembunuhan yang dialami nona Strangerson. Rouletabille pun berpikir bahwa yang membunuh penjaga kastil adalah orang yang sama yang telah mencoba membunuh nona Strangerson. Dari tuturan tersebut maka dapat diambil kesimpulan bahwa kejadian yang dialami oleh nona Strangerson dan penjaga kastil dilakukan oleh orang yang sama. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

- 9). « *Je ne vous demanderai point, mon cher ami, ce que vous êtes allé faire en Amérique ».*

Tuturan ini diucapkan oleh Sinclair kepada Rouletabille. Konteks situasinya adalah setelah melakukan pemeriksaan beberapa hari, Rouletabille mulai mencurigai satu orang. Ia berpikir bahwa orang tersebut lah yang telah mencoba membunuh nona Strangerson. Ia pun mengetahui bawah orang yang dicurigai tersebut bukan berasal dari

Perancis, melainkan berasal dari Amerika, negara di mana dulu Tuan Strangerson pernah tinggal. Akhirnya Rouletabille memutuskan untuk pergi ke Amerika tanpa memberitahu alasannya kepada Sinclair. Ia pergi ke sana untuk mengetahui siapa sesungguhnya sosok pembunuh itu. Dari kepergiannya yang mendadak itu, Sinclair, teman seprofesinya menanyakan perihal keberangkatan Rouletabille ke Amerika, karena ia sebenarnya tidak mengerti jalan pikiran temannya itu. dari tuturan tersebut dapat diambil sebuah praanggapan bahwa Sinclair ingin mengetahui untuk keperluan apa Rouletabille pergi ke Amerika. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

10). « *Voyez ce sang sur le mur* ».

Tuturan ini disampaikan oleh Rouletabille kepada beberapa orang yang terlibat untuk menangani kasus « *chambre jaune* ». Konteks situasinya adalah ketika itu ia dan beberapa orang tersebut sedang berkumpul di dalam « *chambre jaune* » milik nona Strangerson. Rouletabille pun menunjukkan percikan darah di dinding kamar tersebut dan ia juga menyatakan bahwa darah tersebut dapat dijadikan bukti. Para dokter ahli telah memeriksa percikan darah tersebut, dan ternyata

darah tersebut bukanlah darah milik nona Strangerson. Sedangkan sesaat setelah kejadian percobaan pembunuhan, ditemukan bahwa tidak ada orang lain selain nona Strangerson itu sendiri di dalam « chambre jaune ». Dari konteks tersebut maka dapat dimunculkan bahwa Rouletabille telah memukan percikan darah dan dapat dipastikan darah tersebut milik sang pembunuh. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

11). « *Je ne l'ai vue qu'une fois* ».

Tuturan ini diucapkan salah seorang penjaga kastil kepada Rouletabille. Konteksnya ialah, Rouletabille menginterogasi penjaga kastil tersebut guna mengulik apakah ada keterlibatan “orang dalam” pada kasus ini maka Rouletabille melakukan “interogasi” layaknya seorang detektif kepada beberapa orang penjaga kastil. Dan pada saat ia bertanya kepada salah satu penjaga kastil untuk mengetahui seberapa jauh penjaga kastil itu kenal dengan nona Strangerson, sang penjaga itu pun mengaku hanya melihat sosok nona Strangerson pada saat suatu ketika ia sedang berkebun di taman belakang « chambre jaune » saja. Dari konteks tersebut maka dapat ditarik praanggapan bahwa sang penjaga kastil hanya melihat nona Strangerson satu kali

saja. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

- 12). « *Mlle Strangerson, quant à moi, savait qu'elle avait à craindre quelqu'un; elle avait pris ses précautions; elle avait même pris le revolver du père Jacques, sans lui en parler* ».

Tuturan tersebut dilontarkan oleh Rouletabille kepada hakim pengadilan ketika ia sedang dimintai keterangan di dalam ruang sidang. Konteks situsnya adalah ia memiliki hipotesa bahwa sebenarnya nona Strangerson telah mencurigai bahwa ada seseorang yang tidak suka jika ia menikah dengan Darzac. Namun ia tidak bercerita hal tersebut kepada ayahnya. Rouletabille pun menganggap bahwa nona Strangerson pada hari kejadian percobaan pembunuhan itu, merasa ketakutan. Dan ketika seorang pelayan Tuan Strangerson melapor bahwa ia telah kehilangan pistolnya, ia pun semakin yakin bahwa nona Strangersonlah yang telah mengambil pistol itu sebagai senjata melindungi diri. Konteks tersebut dapat memunculkan praanggapan bahwa nona Strangerson telah mencurigai seseorang yang membuatnya ketakutan maka ia pun mencuri pistol milik pelayannya, bapak Jacques, untuk mensesenjatai dirinya pada malam misterius itu. Tuturan

tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

- 13). « *Sans doute, elle ne voulait effrayer personne, elle ne voulait surtout pas effrayer son père* ».

Tuturan diucapkan oleh Rouletabille ketika masih dimintai keterangannya oleh hakim pengadilan. Ia menjelaskan segala hipotesanya kepada hakim pengadilan. Ia mempunyai hipotesa bahwa selama ini nona Strangerson telah mencurigai seseorang yang tidak suka dengan hubungannya yang ia jalani bersama tunangannya, Darzac. Namun nona Strangerson memilih bungkam dan menutup rapat-rapat rasa ketakutannya itu, terlebih kepada ayahnya sendiri, Tuan Strangerson. Dari konteksnya, tuturan tersebut dapat memunculkan praanggapan bahwa nona Strangerson tidak ingin membuat ayahnya khawatir terhadap dirinya, karena ada seseorang yang telah ia curigai tersebut. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

- 14). « *Ceci, monsieur le président, est un cheveu, un cheveu blond maculé de sang, un cheveu de Mlle Strangerson* ».

Tuturan itu diutarakan oleh Rouletabille kepada hakim pengadilan di dalam ruang sidang. Sewaktu ia sedang dimintai keterangan di dalam ruang sidang, ia menunjukkan sebuah bukti, yakni sehelai rambut pirang milik nona Strangerson. Ia menemukan bukti tersebut tertempel pada salah satu sudut meja yang terdapat di dalam kamar nona Strangerson atau yang lebih dikenal dengan sebutan « *chambre jaune* ». Ia pun menunjukkan bahwa permukaan rambut tersebut dipenuhi dengan darah. Dari konteks yang telah diuraikan tersebut maka dapat memunculkan sebuah praanggapan bahwa kepala nona Strangerson dilukai oleh sang pembunuh. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

- 16). « *Je l'ai trouvé collé à l'un des coins de marbre de la table de nuit renversée* ».

Tuturan tersebut masih diutarakan oleh Rouletabille kepada hakim pengadilan di dalam ruang sidang. Ia menjelaskan bahwa bukti sehelai

rambut tersebut ditemukan menempel di sudut meja, dan meja tersebut sudah dalam keadaan terbalik. Ia berhipotesa bahwa darah tersebut dihasilkan karena kepala nona Strangerson terluka karena terbentur sudut meja tersebut. Mengingat keadaan meja yang terdapat di dalam « chambre jaune » tersebut sudah dalam keadaan yang berantakkan itu maka dapat memunculkan sebuah praanggapan bahwa ketika sang pembunuh beraksi nona Strangerson mencoba melawan untuk menyelamatkan diri. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

- 17). « *C'est un énorme os de mouton dont la tête était encore toute rouge du sang de l'affreuse blessure qu'il avait faite à Mlle Strangerson* ».

Tuturan tersebut dikatakan oleh Darzac, tunangan dari nona Strangerson, kepada hakim pengadilan pada saat mengikuti serangkaian pemeriksaan di pengadilan bersama Rouletabille, Tuan Strangerson dan beberapa orang lainnya yang diundang dalam pemeriksaan itu. Sewaktu menjalani pemeriksaan itu Tuan Darzac mengatakan bahwa ia telah menemukan sebuah tulang domba yang berukuran cukup besar di mana di bagian pangkalnya dipenuhi dengan

bercak darah. Dari konteks tersebut dapat dimunculkan sebuah praanggapan bahwa sang pembunuh menggunakan tulang domba tersebut untuk melukai nona Strangerson. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

- 18). « *Un os de mouton, dans la main d'un « assassin exercé », est une arme effroyable, une arme « plus utile » et plus sûre qu'un lourd marteau ».*

Tuturan tersebut diujarkan oleh Rouletabille kepada hakim pengadilan ketika masih berada di dalam ruang pengadilan untuk memberikan keterangan lebih lanjut. Ia memiliki pendapat bahwa sang pembunuh tidak menggunakan pistol untuk melukai nona Strangerson, melainkan 'hanya' menggunakan tulang domba tersebut. Di tangan pembunuh, tulang domba tersebut menjadi 'sebuah senjata' yang berbahaya. Dari konteks tersebut dapat memunculkan sebuah praanggapan bahwa meskipun pada kenyataannya tulang domba hanyalah benda tumpul, namun dapat dipastikan sang pmbunuh menggunakan dengan tenaga yang kuat untuk melukai nona Strangerson. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat

tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

19). « *J'ai quelque chose de la dernière importance à vous dire* ».

Tuturan tersebut disampaikan oleh Rouletabille kepada Tuan Darzac, tunangan nona Strangerson. Ketika itu Tuan Darzac sedang diperiksa oleh polisi di dalam ruang khusus kesaksian. Pada saat yang bersamaan Rouletabille ingin meminta izin kepada polisi untuk menemui Darzac. Setelah ia diizinkan polisi masuk ke dalam ruang kesaksian tersebut, ia meminta kepada polisi untuk meninggalkan dirinya berdua saja dengan Tuan Darzac. Konteks tersebut dapat memunculkan sebuah praanggapan bahwa Rouletabille ingin menyampaikan sebuah rahasia kepada Tuan Darzac. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

20). « *Nous aurions voulu également interroger les concierges, mais ils sont invisibles* ».

Tuturan tersebut disampaikan oleh polisi kepada hakim pengadilan ketika dalam ruang sidang. Ia menjelaskan bahwa sehari setelah

kejadian kriminal « *chambre jaune* » ia mendapatkan informasi dari seorang pengurus penginapan. Penginapan tersebut terletak di depan kastil, pengurus penginapan tersebut mengatakan bahwa pada malam kejadian percobaan pembunuhan tersebut ia melihat beberapa penjaga kastil tersebut berkumpul di depan kastil. Dari laporan itulah polisi mencurigai para penjaga tersebut kemungkinan terlibat dalam aksi pembunuhan itu. Akhirnya polisi pun memutuskan untuk menginterogasi para penjaga tersebut. Namun sayang ketika polisi ingin menginterogasi tiba-tiba mereka menghilang dari kastil. Polisi pun menduga bahwa mereka takut akan penyelidikan yang sedang dilakukan. Dari konteks tersebut dapat memunculkan sebuah praanggapan bahwa para penjaga tersebut ketakutan akan penyelidikan yang dilakukan polisi untuk mengungkap teka teki pembunuhan tersebut. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

21). « *Ils ont certainement un intérêt à se taire* ».

Tuturan tersebut diujarkan oleh Rouletabille kepada polisi untuk menanggapi penyelidikan yang sedang dilakukan polisi untuk menginterogasi para penjaga kastil yang dicurigai itu. Rouletabille

berhipotesa jika mereka memang benar-benar terlibat dalam aksi pembunuhan tersebut, maka ketika mereka diinterogasi mereka pasti akan memilih diam. Hal tersebut pasti dilakukan agar kedok mereka tidak terbongkar. Dari konteks yang telah diuraikan maka memunculkan sebuah praanggapan bahwa diyakini para penjaga kastil tersebut terlibat dalam kasus « *chambre jaune* » ini. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

22). « *Nous avons établi que l'assassin s'est introduit entre cinq et six dans le pavillon ; mettons qu'il fût six heures et quart quand le professeur et sa fille se sont remis au travail* ».

Tuturan tersebut diutarakan oleh Rouletabille dan temannya Sinclair kepada hakim pengadilan. Mereka mendapatkan informasi dari pelayan kastil bahwa pada hari di mana terjadinya aksi pembunuhan itu, tepatnya jam 5 sore, Tuan Strangerson dan nona Strangerson sempat keluar kastil untuk berjalan-jalan di taman. Dari keterangan tersebutlah didapati sebuah praanggapan bahwa pembunuh tersebut menyelip masuk ke dalam « *chambre jaune* » pada saat Tuan Strangerson dan nona Strangerson sedang berjalan-jalan di taman. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la*

présupposition du déterminants divers karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

23). « *Maintenant, monsieur, vous n'avez plus qu'à me confier le nom de l'assassin.*

Tuturan itu disampaikan oleh Rouletabille kepada tunangan nona Strangerson, Tuan Darzac. Ketika itu mereka berdua sedang berada di dalam ruang kesaksian yang berada di kantor polisi. Roletabille pun mengatakan rahasia yang beberapa hari ini ia simpan sendiri, yakni nama sang pembunuh tersebut. Dari konteks tersebut dapat memunculkan sebuah praanggapan bahwa Rouletabille sudah mengetahui sosok sebenarnya sang pembunuh dalam kasus misterius ini. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

24). « *J'étais allé chercher mon échelle dans la salle basse du donjon, qui nous sert de débarras, au jardinier et à moi ; la porte du donjon était ouverte et l'échelle n'y était plus* ».

Tuturan tersebut dikatakan oleh Rouletabille kepada hakim pengadilan. Sewaktu ia dimintai keterangan oleh hakim pengadilan, ia menceritakan penyelidikannya ketika ia sedang menginap di kastil milik Tuan Strangerson. Sehari setelah kejadian percobaan pembunuhan tersebut, ia menceritakan bahwa ia menginap di kastil demi mendapatkan informasi lebih lanjut. Dan pada suatu malam, ia mengatakan kalau ia tidak dapat tidur dan memutuskan untuk berkeliling kastil, tak sengaja ia bertemu dengan bapak Jacques, pelayan kastil sekaligus orang kepercayaan Tuan Strangerson. Pada saat itulah ia mendapatkan ide untuk mendemonstrasikan hipotesa yang selama ini ia miliki, yaitu sang pembunuh menaiki tangga untuk menyelinap masuk ke dalam « chambre jaune ». Untuk mendemonstrasikannya, ia pun meminta kepada pelayan untuk meminjamkannya sebuah tangga. Dan pelayan un bergegas menuju gudang bawah tanah untu mengambil tangga tersebut, sesaat kemudian pelayan itu kembali menemui Rouletabille dan mengatakan bahwa tangga tersebut sudah tidak ada di gudang dan pintu gudang itu pun sudah dalam keadaan terbuka. Dari konteks yang telah dijelaskan maka dapat dimunculkan sebuah praanggapan bahwa pembunuh lah yang telah mencuri tangga tersebut. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh

kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

25). « *La venue de l'assassin, que Darzac redoute, Mlle Strangerson la prépare* ».

Tuturan tersebut diucapkan oleh Rouletabille yang masih memberikan keterangan kepada hakim pengadilan. Ia menjelaskan bahwa sehari setelah kejadian kriminal tersebut, pelayan kepercayaan Tuan Strangerson mengatakan bahwa pada hari ketika terjadinya kasus tersebut nona Strangerson memberi cuti selama 24 jam kepada para penjaga kastilnya. Hal tersebut membuat Rouletabille curiga sebenarnya kehadiran pembunuh tersebut sudah dipersiapkan oleh nona Strangerson. Dari konteks tersebut dapat dimunculkan sebuah praanggapan bahwa sebenarnya nona Strangerson mengenal sosok 'pembunuhnya', ia seakan memberi kemudahan kepada pembunuh untuk leluasa memasuki kamarnya. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

26). « *Je le crois aussi* ».

Tuturan ini diucapkan oleh Tuan Darzac, tunangan nona Strangerson kepada Rouletabille. Ketika itu Rouletabille menjelaskan bahwa ia meyakini bahwa sang pembunuh masuk melalui jendela yang terletak di sudut lorong lantai dua. Setelah mendengar hipotesa Rouletabille, Darzac serta merta menyetujui hipotesa tersebut. Dari konteks itu dapat memunculkan sebuah praanggapan bahwa tidak hanya Darzac yang meyakini hal tersebut, ada orang lain pula yang meyakini, yaitu Tuan Darzac. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

27). « *Vous êtes l'ami de M. Sinclair qui m'a rendu un grand service inespéré dans une juste cause, monsieur, et je ne vois pas pourquoi je vous refuserais la main* ».

Tuturan tersebut diucapkan oleh Tuan Darzac kepada Rouletabille. Setelah Tuan Darzac mengetahui segala keterlibatan Rouletabille dalam menangani kasus pembunuhan ini, tanpa alasan yang jelas ia menolak untuk berjabat tangan dengan wartawan yang handal layaknya seorang detektif itu. Konteks tersebut dapat memunculkan sebuah praanggapan bahwa Rouletabille mengajak Tuan Darzac untuk

berjabat tangan. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

28). « *Les médecins experts, qui ont examiné hier ces traces, affirment qu'elles ont été faites par la même main dont l'image ensanglantée est restée sur le mur ; une main énorme et qui ne tiendrait point dans mon gant* ».

Tuturan ini disampaikan oleh Rouletabille kepada polisi dan Tuan Strangerson. Rouletabille mendapatkan informasi dari para dokter ahli yang telah meneliti sidik jari yang menempel pada tulang domba yang telah melukai nona Strangerson. Para dokter mengatakan bahwa sidik jari yang terdapat di tulang domba sama persis dengan sidik jari yang terdapat di permukaan dinding. Dari konteks tersebut dapat ditarik sebuah praanggapan bahwa dapat dipastikan sidik jari itu adalah milik sang pembunuh nona Strangerson. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

29). « *Voilà ce qui est incroyable..ils étaient habillés « entièrement », solidement et chaudement ».*

Tuturan tersebut diuraikan oleh Rouletabille kepada beberapa orang yang terlibat dalam penanganan kasus pembunuhan ini. Ia telah mendapatkan informasi dari pengurus penginapan yang terletak di depan kastil bahwa pada ‘malam kriminal’ itu beberapa penjaga kastil berkumpul di depan kastil dengan menggunakan pakaian rapi seolah bersiap untuk meninggalkan kastil tersebut. Dari konteks situasi yang mendukung tuturan tersebut maka dapat ditarik sebuah praanggapan bahwa para penjaga kastil terlibat dalam kasus pembunuhan yang penuh dengan teka-teki ini. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du déterminants divers* karena dalam kalimat tersebut tidak ditandai oleh kata kerja melainkan hanya ditandai oleh sebuah praanggapan yang dihasilkan sesuai dengan konteks situasi yang mendukungnya.

9. Question Partiel

1). « *Pourquoi dites-vous : c’est un grand caractère ? »*

Tuturan tersebut diujarkan oleh Rouletabille kepada salah satu penjaga kastil di kastil Tuan Strangerson. Konteksnya adalah ketika itu Rouletabille melakukan interogasi kepada salah satu penjaga kastil. Rouletabille menanyakan penjaga itu seberapa jauh ia mengenal nona

Strangerson dan bagaimana sesungguhnya sosok nona Strangerson di mata para penjaga kastil di mana ia dan ayahnya tinggal. Maka dari konteks tersebut dapat ditarik satu praanggapan bahwa Rouletabille ingin mengetahui sifat nona Strangerson di mata para penjaga kastil. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition de question partielle* karena dalam kalimat tersebut ditandai oleh kata tanya “*pourquoi*” (mengapa) yang merupakan sebuah kalimat tanya yang diajukan oleh sang penutur kepada petutur.

- 2). « *L’assassin s’est enfuit par là ! mais alors ! comment a-t-il fait, puisque les volets sont restés fermés à l’intérieur ?* »

Tuturan tersebut dikatakan oleh Rouletabille kepada beberapa orang yang berada di dalam « *chambre jaune* » beberapa jam setelah percobaan pembunuhan tersebut. Tuan Strangerson bercerita, setelah ia mendengar nona Strangerson yang berteriak meminta tolong ia bergegas untuk masuk ke dalam « *chambre jaune* » namun ketika itu kamar tersebut masih dalam terkunci dari dalam, jendela-jendela pun masih dalam keadaan terkunci dari dalam. Hal tersebut yang membuat ia dan pelayannya kebingungan. Bagaimana cara sang pembunuh melarikan diri, sedangkan semua jendela dan pintu masih terkunci dari dalam. Tuturan tersebut menghasilkan sebuah praanggapan bahwa orang-orang yang berusaha menolong nona Strangerson bertanya-tanya bagaimana cara sang pembunuh itu melarikan diri. Tuturan tersebut

dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition de question partielle* karena dalam kalimat tersebut ditandai oleh kata tanya “*comment*” (bagaimana) yang merupakan sebuah kalimat tanya yang diajukan oleh sang penutur kepada petutur.

3). « *Pourquoi continuez-vous à mentir?* »

Tuturan ini diujarkan oleh polisi kepada para penjaga kastil yang dicurigai terlibat dengan kasus percobaan pembunuhan yang dialami oleh nona Strangerson di dalam « *chambre jaune* ». Konteksnya adalah, setelah sebelumnya para penjaga tersebut hilang tiba-tiba, akhirnya polisi dapat menemui mereka di kastil Tuan Strangerson. Polisi menanyakan perihal keberadaan mereka di taman kastil pada ‘malam kriminal’ itu. Polisi mengatakan bahwa ia memiliki saksi mata yang melihat mereka, pada malam kejadian, sedang berkumpul dengan pakaian rapi dan seakan-akan bersiap untuk pergi jauh. Namun mereka mengelak atas semua tuduhan itu, mereka mengatakan bahwa mereka sedang tidur di kamar masing-masing ketika percobaan pembunuhan itu terjadi. Polisi tidak serta merta percaya begitu saja, ia menganggap bahwa mereka sedang berbohong. Dari konteks yang telah diuraikan dapat diambil sebuah praanggapan bahwa polisi ingin mengetahui apa sesungguhnya alasan mereka berbohong. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition de question partielle* karena dalam kalimat tersebut ditandai oleh kata tanya

“*pourquoi*” (mengapa) yang merupakan sebuah kalimat tanya yang diajukan oleh sang penutur kepada petutur.

10. Conjonctions du necessaire

- 1). « *Je ne crois pas à la culpabilité ni à la complicité de mes concierges, bien que je ne comprenne pas ce qu'ils faisaient dans le parc à cette heure avancée de la nuit ».*

Tuturan ini diucapkan oleh Tuan Strangerson kepada polisi dan wartawan koran kriminal, Rouletabille. Setelah informasi yang ia dapat dari polisi bahkan dari saksi matanya langsung, seorang pengurus penginapan, ia tetap menganggap para penjaga kastilnya itu tidak terlibat dengan kasus pembunuhan itu, meskipun ia tidak mengerti apa yang sebenarnya mereka lakukan di taman pada ‘malam kriminal’ itu. Dari konteksnya tuturan tersebut memiliki praanggapan bahwa Tuan Strangerson percaya bahwa para penjaga kastilnya itu tidak bersalah. Tuturan tersebut dapat dikategorikan ke dalam jenis kalimat *la présupposition du conjonctions du nécessaire* karena dalam kalimat tersebut ditandai oleh kata hubung “*bien que*” (walaupun) yang merupakan sebuah pernyataan kontradiksi yang disampaikan oleh sang penutur kepada petutur.